

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG4950072
ชื่อเรื่องการวิจัย : แนวทางการจัดการภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้
คณะผู้วิจัย : สมบัติ ประจัญสานต์ ดนัย นิลสกุล จักรกริช พรหมราชกูร
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
E-mail Address : sombat_pra@yahoo.com
ระยะเวลาโครงการ : 1 มิถุนายน 2549 – 31 พฤษภาคม 2550

การศึกษาแนวทางการจัดการภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยวในเขตอีสานใต้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 4 ประการ ได้แก่ เพื่อศึกษาบริบทของชุมชน สภาพทางกายภาพและสภาพการจัดการภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยว ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสภาพและการจัดการภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยวของเจ้าบ้านและผู้มาเยือน แล้วนำเสนอแนวทางการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงชมวิถีชีวิตในชนบท และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ-เชิงเกษตร รวมถึงเพื่อทราบยุทธศาสตร์พึงพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการออกแบบสร้างสรรค์ทางภูมิสถาปัตยกรรม ซึ่งอาศัยการสำรวจ การสัมภาษณ์เชิงลึก การเสนอแนวทางการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยว รวมทั้งการสังเกต การร่วมประชุม โดยศึกษาจากกรณีศึกษา 3 กรณี ได้แก่ ปราสาทเมืองต่ำ บ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ชุมชนบ้านสวาย ตำบลสวาย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ และป่าชุมชนบ้านละลอกกระสัง บ้านละลอกกระสัง ตำบลเขาคอก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษาพบว่า แต่ละกรณีศึกษามีบริบทของชุมชนที่มีผลต่อการท่องเที่ยวตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ในพื้นที่มีสิ่งดึงดูดใจที่หลากหลาย มีปัญหาเรื่องการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและการเข้าถึงที่ไม่สะดวกนัก แต่มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่สามารถพัฒนาได้ และควรส่งเสริมกิจกรรมบริการเกื้อหนุน เพื่อให้เกิดอาชีพที่หลากหลายในชุมชนและเจ้าบ้านมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยว แต่มีคุณลักษณะร่วมกันของความพร้อมด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยชุมชนกรณีศึกษาแต่ละแหล่งท่องเที่ยวมีองค์ประกอบของ จินตภาพของเมืองในระดับความชัดเจนที่แตกต่างกัน พบการตั้งถิ่นฐานเป็นกลุ่มเครือญาติ โครงสร้างหมู่บ้านมีระบบถนนเป็นตาราง จัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดินในหมู่บ้านเป็นเขต

พักอาศัย รอบนอกเป็นเขตเกษตรกรรม สำหรับความละเอียดและความหายาของชุมชนเมืองเป็นชนิดละเอียดและมีโครงร่างรายละเอียดโดยส่วนรวมของพื้นผิวและการตกแต่งลดทอน หน้าตาที่ปรากฏในก้อนสัมาเสมอ และในชุมชนจะมีที่ว่างโล่งในชุมชนเมือง ได้แก่ บริเวณลานกลางบ้าน และมีที่ว่างระหว่างทางสัญจรที่มีกลุ่มอาคารบ้านเรือนตั้งอยู่สองฝั่งของถนนที่มีความรู้สึกรู้ว่ามีการห้อมล้อมน้อย การสร้างบ้านเรือนไม่ประณีตบรรจงมากนักและไม่พบเรือนที่แสดงเอกลักษณ์อีสานพื้นถิ่น สภาพการจัดการภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยวของชุมชนยังไม่ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรมหรือมีความเหมาะสมเท่าที่ควร โดยส่วนใหญ่ยังขาดการออกแบบและการกำหนดมาตรการควบคุมและส่งเสริม เพื่อรักษาคุณค่าและความหมายของทรัพยากรท่องเที่ยว และพบสภาพการจัดการด้านภูมิสถาปัตยกรรมที่ไม่เป็นรูปธรรม แยกส่วนขาดการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนเจ้าบ้าน หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยว และหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่

ความคิดเห็นของเจ้าบ้านที่มีต่อสภาพและการจัดการภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยวกรณีศึกษานั้น ย่อมมีความแตกต่างในรายละเอียดแต่สรุปผลในภาพรวมพบว่า เจ้าบ้านยังคงแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างๆ ในระดับนามธรรมเชิงนโยบาย ยังไม่สามารถลงสู่แนวปฏิบัติ เป็นมาตรการควบคุมมาตรการส่งเสริมได้ เช่นเดียวกับความคิดเห็นของผู้มาเยือน

แนวทางการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยว สามารถแยกเป็นมาตรการควบคุม และมาตรการส่งเสริม เช่น การกำหนดขอบเขต กิจกรรม ความสูง ระยะห่าง มุมมอง รูปแบบเอกลักษณ์พื้นถิ่น การใช้วัสดุก่อสร้าง สี สัน พืชพันธุ์ที่ส่งเสริมบรรยากาศ สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรเน้นการวิจัยแบบปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืน

คำหลัก : ภูมิสถาปัตยกรรม

ภูมิสถาปัตยกรรมทางการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว

เขตอีสานใต้

ABSTRACT

Project Code : RDG4950072
Project Title : Guideline for Landscape Tourism Management in The Lower
Northeastern Part of Thailand
Investigators : Prajongsant S. , Ninsakul D. , Proomrach J.
Buriram Rajabhat University
E-mail Address : sombat_pra@yahoo.com
Project Duration : 1 June 2006 – 15 May 2007

The Study of Guideline for Landscape Tourism Management in The Lower Northeastern Part of Thailand. The objectives of the study are : (I) to study community context, physics condition and Landscape Tourism Management condition, (II) to study condition and Landscape Tourism Management condition comment by hosts and guests, (III) to submit Guideline for Landscape Tourism Management of history tour source, Rural tourism source, Ecotourism or Agro- tourism source.(IV) to know energetic strategy to develop and tourism management in The Lower Northeastern Part of Thailand in contact with neighbor country group to Sustainable Tourism. The Research method are quality research by survey, observe, In-depth interview for Landscape design to 3 case studies: Prasat Mueng-tum Kok-mueng village prakoonchai District in Buriram Provice, Saway village community Mueng District in Surin Provice and Lahook-krasang village wilds prakoonchai District in Buriram Provice. This discover are 3 case studies have 5 tourism source elements, i.e. Have varied attraction but have contract tourism source and accessibility problems, have amenities able to develop, support to ancillary service as varied occupation in community and Hosts have good attitude for tourism but not completely about Tourism Management and Landscape Tourism Management.

3 case studies have image of city, i.e. path, edge, district, node and landmark in differ level. To set dwelling as relative, village structure roads are grid system, divide land use as dwelling zone inside village and agriculture zone outside village, to have overhaul path and contract inside and outside village, to have important edge in a line of water sources and a line of wilds or law edge such as; ancient source bounds and national park bounds, to have fine grain pattern and uniform texture ,in village have urban space, i.e. plaza and corridor space. To built a house are not labored and not Isan natives styles. to not design & develop Landscape Tourism Management as edge, district, node, open space, path & park, view & landmark, a building & environs structure and plant by control intentions and support intentions about valuation & meaning tourism source and not participation between host, tourism department and the administration of a country.

The host comments about Landscape Tourism Management condition are differ in detail but are not special comment , do not lead to control intentions and support intentions, as the same as guest comments. The Guideline for Landscape Tourism Management are divide control intentions and support intentions,i.e. to assign edge, activity, high, between distance, view, Isan natives styles, natives materiel, color and plants to natives atmosphere. The next research submit are participation research follow Sustainable Tourism concept.

Keyword : Landscape
 Landscape Tourism Management
 Tourism
 The Lower Northeastern Part of Thailand